

Nr 499

Av fru Kristensson, om avslag å Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor.

1959 utsåg Kungl. Maj:t 36 ledamöter att utgöra kontakt- och samordningsorgan i ungdomsfrågor. Detta statens ungdomsråd kompletterades senare med ytterligare fyra ledamöter. Under hösten 1963 har rådet fattat beslut om en omorganisation. Omorganisationen innebär att statens ungdomsråd i fortsättningen endast skall bestå av 7 ledamöter. Vid sidan av detta råd skall finnas ett representantskap med delegater från ungdomsorganisationerna samt ett tiotal övriga ledamöter. I realiteten innebär omorganisationen, att en av Kungl. Maj:t utsedd sjuemannastyrelse blir beslutande och representantskapet rådgivande organ.

Omorganisationen har föranletts av den otympliga organisation som rådet tidigare haft. Inte minst i pressen har framförts kritiska omdömen mot rådets organisation och den därav föranledda bristande effektiviteten. Att rådet självt föreslagit en omorganisation är ett erkännande av att denna kritik varit berättigad. Nyordningen har också inneburit en avgjord förbättring vad beträffar rådets funktionsduglighet. Å andra sidan har man därmed förlorat den breda representation som är nödvändig för att spegla de skiftande, ofta motstridiga intressena i ungdomsorganisationerna.

När man sålunda satte punkt för en fyraårig och föga framgångsrik försöksverksamhet med staten som »ungdomsorganisatör» är det bara att beklaga att man inte samtidigt tagit upp själva huvudfrågan, d. v. s. om experimentet bekräftat huruvida det över huvud taget finns ett behov av ett statligt organ. Det vore fel att påstå att de vunna erfarenheterna bekräftar behovet. Resultatet av verksamheten utgöres av några remissyttranden som ungdomsorganisationerna själva lika väl hade kunnat avge. Ett fåtal arbetsgrupper har bedrivit en utredningsverksamhet vars positiva resultat starkt kan ifrågasättas. Sedan riksdagen 1961 beslöt att anslå medel till s. k. upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor har rådet haft till uppgift att kanalisera dessa bidrag till ungdomsorganisationerna och administrera vissa kampanjer.

Sålunda har under budgetåret 1962/63 påbörjats en kampanj för rekrytering av ungdomsledare, och under innevarande budgetår är avsett att startas en kampanj med speciell inriktning på föräldraansvaret för ungdomen.

Erfarenheterna av den centralt planerade ledarrekryteringskampanjen har inte varit goda — bl. a. har från ungdomshåll uttalats stark kritik mot det centralt producerade materialet — och det är tveksamt om en ny kampanj skulle innebära ett bättre resultat. Vad huvudfrågan gäller är ju om det över huvud taget är möjligt eller lämpligt att låta ett litet statligt organ fungera som planläggare av kampanjer i vilka hela det fria och frivilliga ungdomsväsendet skall inordnas. Värdet av de frivilliga ungdomsorganisationernas arbete har ofta omvitnats. Man bör emellertid komma ihåg att den samhällsnyttiga insats som dessa gjort, som karaktärsdanande och uppfostrande element, är resultatet av den fria och frivilliga karaktär som kännetecknat föreningslivet. Det måste därför anses djupt olyckligt om ett statligt organ, därtill enligt omorganisationsförslaget sammansatt genom ett föga representativt urval, kommer att framstå som en statlig ungdomsstyrelse som känner sig som ett överordnat organ för ungdomsorganisationerna och som handlar därefter. Framför allt bör ungdomsorganisationerna betacka sig för en ordning som innebär dirigering och statlig inblandning i ungdomens föreningsliv.

Ungdomsorganisationernas möjligheter att genomföra en verksamhet som är ungdomsfrämjande har under senare år starkt ökat genom den växande bidragsgivning som sker via stat, kommun och landsting. Det kan därför starkt ifrågasättas om det finns behov av de medel som är föreslagna att till centrala kampanjer kanaliseras genom statens ungdomsråd.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte under femte huvudtiteln punkt 30 avslå Kungl. Maj:ts förslag rörande anvisande för budgetåret 1964/65 av ett reservationsanslag om 600 000 kronor till viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor.

Stockholm den 25 januari 1964

Astrid Kristensson